

Református internátusvezetők és nevelők
szakmai találkozója
Pécs, 2016. április 15–16.

A kollégiumi szakértő tapasztalatai a PÉM–PSZE kapcsolatban

Előadó: *dr. Barna Viktor*
szakértő, kollégiumigazgató

Előzetes gondolatok

- ▶ Tisztelgés a református kollégiumok előtt
 - Egy történelemtanár szemszögéből
- ▶ A Pécsi Református Kollégium és a Kollégiumi Szövetség kapcsolata
 - Példamutató együttműködés

Az „előadás” struktúrája

▶ *Előadás*

- **Bevezetés:** szándékok, problémák, változások
- **A minősítés (PÉM) folyamata – tapasztalatok**
 - A jelentkezéstől a portfólió lezárásáig
 - A látogatás – előzmények és a látogatási nap
 - „Következmények”
- **A tanfelügyelet (PSZE)**
 - Amit ma tudni lehet...
- **Ami kimarad: önértékelési rendszer**

▶ *Kérdések – válaszok*

Szándékok

- ▶ Az (intézményi) minőségbiztosítási rendszerek működési hiányosságainak orvoslása
- ▶ Igény a reális megmértetésre
 - A „külső szem” megjelenítése
- ▶ Egységesség a magasabb szintű nevelés–oktatás eléréséért
 - A hátrányos feltételekkel rendelkező intézmények felemelkedése

Problémák – I.

- ▶ **Voluntarista vonások**
 - Nincs előzetes érdemi (!) szakmai egyeztetés
- ▶ **Az egységesség eltúlzása**
 - Uniformizálás
 - Séma: általános iskola
 - Egy konkrét idea érvényesülése
 - Pl. miért is 77 indikátor?
- ▶ **A rendszer elemeinek elburjánzása**
 - Párhuzamosságok (PSZE–PÉM–önértékelés)
 - Ötletelés–alapú fejlesztések
 - Kohézió hiánya

Problémák – II.

- ▶ A fokozatosság hiánya
 - „Azonnali” bevezetés
 - A visszacsatolások figyelmen kívül hagyása
- ▶ A szakértőképzés ellentmondásai
 - Az „orosz–tanár effektus”
 - Kiválasztási szempontok „felpuhulása”
 - Vak vezet világtalant ☺
 - Mire elég a 2x30 óra?
- ▶ A korrekciós döntések elhúzódása
 - A praxis hosszú reakcióideje

Változások

- ▶ Ésszerűsítés
 - „Felesleges” minősítések elhagyása
 - „Automatikus” Ped. II-k (várható!)
- ▶ Egyszerűsítés
 - Portfóliós anyagmennyiség csökkentése
- ▶ Párhuzamosságok elhagyása
 - Törölt PSZE-k
- ▶ Terhelés csökkentése
 - Pedagógus (PSZE?)
 - Intézmény (önértékelés?)
 - Szakértő

A minősítés (PÉM) folyamata – tapasztalatok

- **A jelentkezéstől a portfólió
lezárásáig**

Jelentkezés, jelentkeztetés

- ▶ Alapesetben egyszerű
 - Egyértelmű szabályok
 - Feszés eljárásrend
 - Átmeneti kivételek a változások után: amíg a szándék nem ölt jogi formát (Ped. II)
- ▶ Ami gondot okozhat
 - A miniszteri közlemény „különleges szempontjai”
 - Nem minden esetben kiszámítható (pl. mentor-mester 2016; vezető-mester 2017)
 - Előre nem látható feltételek (mester, kutató – 2016...)
 - A távollevők helyzete, sorsa
 - Gyed, Gyes – gyakornokoknál akut

Portfólió

- ▶ Időbeniség
- ▶ Szerkezet
- ▶ Belső tartalom

A portfólió időbenisége

- ▶ Mikor kell feltölteni?
 - Nem érdemes várni a feltölthetőségre
 - Célszerű a feltöltendő dokumentumokat mielőbb elkészíteni
- ▶ Milyen intervallumot foglaljon be?
 - Lehetőség szerint minél frissebb dokumentumok (2–3 éven belüli tervek, esetek)
 - Kitérni az életút egészére
 - A lényegtelen elemek elhagyása („kezdetek”)

A portfólió szerkezete

- ▶ Nyitólap
 - Fontos és hasznos információk
- ▶ Profil
 - KIR-ből átemelve
 - Egyeztetés az adatok helyességéről
 - e-mail cím
- ▶ Szakmai önéletrajz-blokk
 - Személyes adatok, végzettségek, munkahelyek, egyéb szakmai tapasztalatok, továbbképzések, publikáció, elismerések, nyelvismeret, érdeklődés
 - Alaposság, mindenre ki kell térni

A portfólió szerkezete (folytatás)

- ▶ Pedagógiai tevékenység dokumentumai
 - *Eredetiség-nyilatkozat*
 - Plágium
 - Intézményvezetői nyilatkozat (ha vezető)
 - Pedagógiai–szakmai tevékenység bemutatása
 - Egyéb pedagógiai tevékenység bemutatása
 - Önálló alkotói tevékenység
 - ***Intézményi környezet bemutatása***
 - *Elemzés!*
 - ***Szakmai életút értékelése – (kiemelt jelentőségű!)***
 - *Kompetenciákhoz közelítve*

A portfólió szerkezete (folytatás)

- ▶ Nevelő–oktatómunka dokumentumai
 - Szakmai profil – portfólió jellege (kollégium)
 - ***A portfólió alapidokumentumai***
 - Csoport/egyéni profil (1–2)
 - Tematikus terv (1–2)
 - Foglalkozási terv (6)
 - Esetleírás
 - Hospitálási napló *(mint látogató!)*
 - ***Szabadon választható dokumentumok (4–6)***
 - Pl. projektterv, munkaterv, fejlesztési terv...

A portfólió tartalma

- ▶ Lényeges elemek kiemelése
- ▶ Kompetenciaterületekhez, indikátorokhoz rendelés
 - A „csekklista” érvényesítése (*indikátorok*)
- ▶ A reflexiók fontossága
 - Terjedelem
 - Előzetes és követő reflexiók
- ▶ Beazonosíthatatlanság
 - Képek, nevek kitakarása, elhagyása vagy
 - fiktív nevek (jelezve!)

A minősítés (PÉM) folyamata – tapasztalatok

- **A látogatás – előzmények és a látogatási nap**

Előzmények

- ▶ **Kapcsolatfelvétel a szakértőkkel**
 - Intézményvezető
 - A látogatási nap részletes programjának meghatározása
 - Minősített kolléga
 - A foglalkozások paramétereinek megadása
- ▶ **Esetleges korrekciók elvégzése**
 - Elektronikusan elküldve (ld. később)
- ▶ **Felkészülés a kérdések megválaszolására**
- ▶ Ajánlott (de nem kötelező!): a foglalkozásokhoz kapcsolódó tervek előzetes megküldése a szakos szakértőnek

A látogatás napja

- ▶ **Feltételek biztosítása**
 - Főleg intézményi feladat
 - Helyszín, technikai feltételek, internet
- ▶ **Korrektíós anyagok átadása (ha kell)**
 - Minden kifogásolt dokumentumot
 - Minden oldalon aláírva
 - Az első oldalakon dátum és OM azonosító is!
- ▶ **Kollégiumi sajátosságok**
 - A látogatási események sorrendje
 - A késői befejezés elkerülése
 - Felkészülés a problémás helyzetekre (pl. tanulók hiányzása)

A foglalkozások előtt

- ▶ A látogatási események pontosítása
 - Ki mehet be a foglalkozásokra?
- ▶ A foglalkozásokhoz kapcsolódó előzetes információcsere
 - Lényeges adatok a csoport aktuális helyzetéről (pl. hiányzók)
 - Előzmények
 - A tevékenység(ek) felvázolása
- ▶ A tanulók felkészítése
 - Veszély!

A foglalkozások

- ▶ „Szokásos” helyszín, időpont, viselkedés, foglalkozásvezetés
 - Kerülendő a mesterséges szituáció
 - Indokolható változtatások (pl. korábbi kezdés)
- ▶ A tanulói tevékenység előtérbe helyezése
 - Motiváció
 - Munkaformák és módszerek változatossága
 - Differenciálás
 - Értékelés!
- ▶ Időtartás
 - Igazodás a tervekhez
 - *A kevesebb több lehet!*

A foglalkozások megbeszélése

- ▶ Felkészülési idő szükséges!
- ▶ Egyben v. külön-külön az egyes foglalkozásokról(?)
- ▶ Elemző értékelés a minősített részéről
- ▶ A vélemények értő figyelése
- ▶ Reagálás a kritikákra

A portfólió védelése

- ▶ Felkészülési idő kérése:
 - Rápihenés, technika beállítása
- ▶ Prezentáció
 - Időtartás (15')
 - Kivétel: a válaszok integrálása – jelezni kell (max. 30')
 - Az eszközök elhelyezése > szemkontaktus!
- ▶ A prezentáció logikája: a szakmai életút
 - Vertikális – időrend szerint
 - Horizontális – kompetenciák szerint rendezve
 - Mindkét esetben: kompetencia-orientáltság!

A portfólió védelése (folytatás)

- ▶ Az előzetes kérdések megválaszolása
 - Ki kell térni mindegyikre
 - Csoportosítás lehetősége
- ▶ A további kérdések megválaszolása
- ▶ Az értékelők megjegyzései
 - Eltérő szakértői gyakorlatok
- ▶ Az „utolsó szó jogán...”

A látogatás zárása

- ▶ A pedagógus részéről
 - Aláírások (a jegyzőkönyvek elolvasandók!)
 - Vélemény a szakértők munkájáról (határidős, online)
- ▶ Az intézmény részéről
 - Szkennelés
 - Gyorsaság
 - Terjedelem
 - A dokumentumok feltöltésének biztosítása
 - Internetkapcsolat!
- ▶ A szakértők részéről
 - Az értékelés véglegesítése (lehetőség szerint)

A minősítés (PÉM) folyamata – tapasztalatok

- A „következmények”

- ▶ Egyeztetés a szakértők között (ha kell)
- ▶ Hivatalos értesítés (határidő)
- ▶ A minősítési dokumentum „sorsa”
- ▶ Átsorolás

Praktikus ajánlások

- ▶ Alaposan ismerjük meg a vonatkozó szabályokat
- ▶ Kövessük a változásokat
- ▶ Kérjünk tanácsot a tapasztaltabbaktól
- ▶ Legyünk „bátrak” a jelentkezéseknél, használjuk ki a „lehet” kategóriát
- ▶ Előrelátás: a portfólió összeállítása nem tűzoltó munka 😊

A tanfelügyelet (PSZE)

▶ Egyszerűsítések után...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

○ ...

Önértékelés

- ▶ Jelentős módosítások várhatók...

▶ Elérhetőségek

- igazgato@hajnoczy-koll.sulinet.hu
- 72/255-770

Köszönöm a figyelmet!

Áldás, békesség!

